

Kemencesalja

Megjelenik minden vasárnap reggel
Előfizetési díj egész évre 5 P, fél évre
2.50 P, negyed évre 1.30 P.

POLITIKAI LAP.
Felelős szerkesztő és kiadó: **DINKOREVE NANDOR**
Póstatakarékpénztári csekk számla 44868.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cellödömlök, Konsuth Lajos-utca 14. szám
Hirdetési díja előre fizetendő.

AZ ANGOL ÉS NÉMET ÁLLAMHAZTARTÁSHELYZETE AZ ÚJ ÉV KÜSZÖBÉN

Ha Montecuccoli szavaival élve a háborúhoz három dolog szükséges: pénz, pénz és harmadszor is pénz, akkor ez természetesen elsősorban a modern háborúra nézve áll. A most folyamatban lévő gigantikus mérkőzés megindulásakor nem is volt hiány azokban a jóslatokban, melyek pénzügyi szempontokra hivatkozva előre elpantálták az egyik felet, magától értetődőleg a legendás pénzügyi világhatalomnak, Angliának nyújtva a reménybeli győzelem palmaágát. A háború hátunk mögött álló 14 hónapja és az Angliából, valamint Amerikából az utóbbi időben különösen nagy számban özőnlő gazdasági hírek alkalmat adnak most, hogy minden vitágnézeti elfogultságtól és elméleti előítélletől mentesen kizárólag a száraz tények megvilágításában vizsgáljuk meg a helyzetet és vonjuk le a kinalkzó következtetéseket.

A londoni rádió éppen a napokban utalt arra, hogy az angol államháztartásban mutatkozó és egyre nagyobbodó fedezeti hiányra való tekintettel — angol pénzügyi körök számítása szerint kétésfélmilliárd fontról, azaz az államháztartás teljes éves bevételeim feléről van szó — az adófelvétel polgárságnak újabb terhelését kell megfontolnunk.

Ezen a minap hangzott például az angol rádióban Sir Robert Kindersley, a nemzeti takarékosági bizottság elnöke, hogy minden nem nélkülözhetetlen fogyasztási cikkre kiadott penny már-áműgyis nagy drágaság további fokozásához vezet, tehát ismét közelebb visz egy lépéssel az inflációhoz.

Ezekhez a beszédes adatokhoz nincs sok hozzátenuivalónk. A tervezett intézkedések és a közhatalom áldozatkészségére való hivatkozásra való appellálás, ha a kiadások emelkedése továbbra is ilyen ütemben folytatódik — napi kiadások október közepéig óta megkétszereződtek! — enyhülést még átmenetileg is alighozhat és a hatóságok betegen alkalmazott köznelitiki kezelésnél jobb hatást nem igen várhatunk tőle. Márpedig a kiadások további emelkedése nagyon is valószínű. Arról, hogy katonai téren mit tehet az a jövőre, könnyelmű jóslásokba nem bocsátkozhatunk. Mint hogy azonban a most kezdődő évet a hivatalos újságvizsgálókat Angliában és Németországban egyképpen a döntés esztendejének minősítették, mindenesetre bizony számíthatunk arra, hogy az új esztendő katonai téren rendkívül hatalmas lesz. A nagyszabású katonai akciók

gazdasági erőfeszítéseket követelték a háború és védekezés fel részéről egyaránt. De történjen vissza a kézzelfogható tényekhez. Amitől Sir Robert Kindersley annyira fél, a további drágulás, máris közelebb van. Csak az utóbbi hetekben került sor az angol vasúti tarifa és a szállítási díjtételek, továbbá a szén- és acélárak emelésére. Ennek az áremelésnek a termelési költségek emelkedése terén mutatkozó

hatása még csak a jövőben bontakozik ki a maga egész terjedelmében. Am máris újabb nagy jelentőségű áremelésről kaptunk hírt. A nemrég felállított angol építészeti minisztérium a múlt hét végén a cement tonnájának árát azonnali hatállyal 5 sillinggel emelte. A kilátásokat ezen hírek alapján nem ítélték megkötendő színben. Amerika sokat hangoztatott segítségével valószínűleg csak a katonai erőfeszítésekkel kapcsolatos rendkívüli szükségletek kielégítésére fog szorítkozni. Anglia házi pénzügyi gondjainak enyhítéséről egyelőre nincsen szó. Angliának tehát a legjobb esetben is állandóan számolnia kell az infláció közvetlen közelről fenyegető veszélyével.

A német pénzügyi helyzet megvilágításában Reinhardt pénzügyi államtitkárnak a Deutsche Steuerzeitung-ban, a német adóügyi újságban megjelent cikkjére támaszkodunk. A Birodalom adóbevételei 1940-ben is felfelé ívelő tendenciát mutattak. Ez azonban nem csak abban a magában véve nem sokat mondó tényben nyilvánult meg, hogy az előző évhez képest több adó folyt be, hanem abban, hogy az adóbevételeknek a pénzügyi szükségletek fedezésében való részesedése is emelkedett. Ezt az eredményt csak az angol helyzettel összevetve mérhetjük le a maga teljes jelentőségében. Míg az angol államkincstár háború előtt kiadott adóbevételeiből természetesen

összesen harmincöt-egyed részét fedezte, az angol államháztartás jövőre a kiadások tekintetében a háború ellenére is kedvezően fejlődött, Reinhardt államtitkár nyilatkozatát, hogy t. i. a német Birodalom pénzügyi helyzete jobb, mint valaha, valóban nem tarthatjuk találatnak. Ugyancsak rendkívül kedvező tény, hogy a Birodalom múlt évi adó és vámvételei az előző évhez viszonyítva nem csak összeg-

szerűen emelkedtek, hanem az államháztartást is tekintélyes mértékben meghaladták. Az 1939. év közepén felállított előirányzat csak huszonöt millió márkával számolt, a legújabb adatok szerint azonban a bevétel 26—27, a kiadások hozzájárulásával együtt kb. 80 milliárd márkára emelkedett. A múlt év szinte hihetetlen pénzügyi eredményeire utalva, Reinhardt államtitkár kijelentette, hogy Németország sem új adók, sem a régi adónemek felemelésére nem gondol.

Az angol és német államháztartás helyzetének összehasonlítását ezzel be is fejeztük. A végső következtetést már felesleges szavakba foglalni. A kérdés csak az, mi módon volt lehetséges, hogy míg a gazdag Anglia a tőnk szélére került, a gazdaságilag nem egyszer életképtelenné tartott Németország pénzügyileg megerősödve került ki a háború első évéből. A lelet csak a liberális gazdasági szemlélet nézőpontjából lehet nehéz, valójában azonban nem a gazdasági fejlődést. Anglia tőkekreje bizott, késleltetést azonban kimeríttek. Németország a munkára, a termelésre építette fel gazdasági rendszerét, termelését pedig fokozni is tudta. Míg az angol munkanélküliség a háború ellenére sem csökkent, Németországban nagyarányú, csak külföldi munkaerő tömeges alkalmazásával enyhíthető munkahiany mutatkozik. A német termelés emelkedésére jellemző tény, hogy a legújabb adatok szerint a német gépipar nemcsak a fokozott belföldi szükségletet

is emelte, annak ellenére, hogy a háború ellenére is kedvezően fejlődött, Reinhardt államtitkár nyilatkozatát, hogy t. i. a német Birodalom pénzügyi helyzete jobb, mint valaha, valóban nem tarthatjuk találatnak. Ugyancsak rendkívül kedvező tény, hogy a Birodalom múlt évi adó és vámvételei az előző évhez viszonyítva nem csak összeg-

A munka gazdasági rendje tehát a kapitalista gazdasági rendszerénél összehasonlíthatatlanul nagyobb ellenállóképességet mutat. A munkaerő helyzete a háború ellenére is kedvezően alakult.

(Dr. n.—l.)

UJABB korlátozások a MÁV vonalain

Az ország területének megnövekedése tetemesen emelte Magyarország személy- és áruforgalmát. Megnehezítette a helyzetet, hogy a Dunán is megszakadt a forgalom, azonkívül a MÁV mozdonyparkja hetek óta túlságosan igénybe van véve, ezért a MÁV igazgatósága január 28. 0 órától a további intézkedésig a személyszállító vonatokat az eddigi forgalommal szemben mintegy 10-12 százalékkal csökkentette. A csökkentés csak oly mérvű, hogy a személyforgalom fennakadást ne szenvedjen. Így célldömöki viszonylatban Celledömök—Győr és Celledömök—Székesfehérvár között csupán egy vonatpár, Celledömök—Zalaegerszeg között pedig két vonatpár közlekedik naponta.

Megmaradt továbbra is a Szombathely—Celledömök—Székesfehérvár—Budapest között közlekedő Árpád gyorsautóbusz, Celledömök és Sopron között mind a három vonatpár, azonkívül a szőlők nem kis öröme a MÁV igazgatósága visszaállította a Celledömök és Pápa között közlekedő diákvonatot is. E még tűrhető a közlekedés Celledömökről Szombathely felé, mert ezen a szakaszon három vonatpár közlekedik, mégpedig úgy beállítva, hogy a vármegyei hivatalok Szombathelyen délelőli folyamán időben felkereshetők. Az új menetrend egyébként celledömöki viszonylatban a következő:

Celledömök—Szombathely között
indul 4.49 8.33 12.36 21.04
érkezik 6.40 14.22 20.20 22.17

Celledömök—Győr között
indul 22.37
érkezik 4.28

Celledömök—Pápa között
indul 6.45
érkezik 14.23

Celledömök—Sopron között
indul 6.40 14.30
érkezik 22.22 21.04

Celledömök—Zalaegerszeg között
indul 5.08 20.38
érkezik 7.18 16.45

Celledömök—Sopron között
indul 4.00 9.20 17.18
érkezik 6.40 14.19 18.50

A vastag számok az Árpád gyorsautóbusz érkezését, illetve indulását jelentik.

Széntelepeket fedeztek fel Vas- és Veszprém megyében

A magyar föld kincsei kifogyhatatlanok. A Termelő nem hogy csak egységes egészek alkotja meg ezt a sok magyar vérell áztatott földet, melyet sokéval, sok viszontagságért évezredek keresztül, de megadotta anyai és oly sokféle kincsel, amivel nem sok ország díszkedhetik a világot.

Itt nálunk terem a világ legjobb bűzja, itt terem a világ legjobb, legízletesebb, legjobb fajta gyümölcse, szőlője, bora, barack, sárga, törköly pálinka, itt ezen a földön teremnek a világ legszebb leányai, legkéményebb fiait, a világ legvitézesebb katonája, a világ legdolgosabb, legbűszkebb, de öntudatos nepe, itt nőnek a legszebb lovak, szarvasmarhák, stb. stb. Egyszóval ez a magyar föld meg van áldva minden jóval; csak tudni kell vele bánni, csak ki kell azt használni a becsületes magyar nép javára, hogy legyen kegyere a magyar munkásoknak télen és nyáron egyformán, hogy a magyar föld által kiadott életből minden magyar kapjon annyit, amennyi szükséges ahhoz, hogy ne legyen ebben az országban kegyertelen, ruhátlan szegény gyermek és munkásember.

Örömből kaptunk arról, hogy hozzánk közel, a veszprémmegyei Padrag közszeg körtől eltérő hegyes területeteken a kitöltött geológusok olyan gazdag szénrétegekre bukkantak, amelyeknek mennyisége nyolcvan millió tonnára tehető. A szénrétegek vastagsága — a megállapítások szerint — 15 méter. Ilyen vastag szénréteg magyar földön ismeretlen. Ami pedig a legörvendetesebb: a szén minősége még a tatai szénnél is jobb, hasonló a brebenrigi szénhez.

A szén kitermeléséhez megindultak a szakaszerő előmunkálatok, a feltárás munkálatai a birtok szerint megindultak és úgy tudjuk, hogy Európa legmodernebből megépített széntermelő helye lesz a padragi szénbánya.

Veszprém vármegye területén, — Ajka környékén nem régen fedezték fel a kitöltés működő bauxid telepeket, amit állandóan bővítenek. Ajka lesz Magyarország legnagyobb határozott villamos központja. Úgy tervezik, hogy az ajkai villamos erőtelepi drótközpontját építenek ki a most feltárt padragi szénbányákhoz és addig is, amíg ide vasutvonalat építenek, ezen a drótközpontján szállítják Ajka állomásra

fekete gyémántot. Az ajkai villamos erőtelep látja el energiával az új alumínium és bauxid ipartelepeket, az erősen kibővített és modernizált üveggyárat valamint a kriptogéngyárat. Az ajkai villamos központot egy nagyra, erősen tervezik és építik ki, hogy az országenergiaigényletének a felét ellátni képes legyen. Ajka lesz Magyarország egyik legnagyobb, legerősebben iparosított és bányásított központja. A közel jövőben több ipartelep létesül itt, erre vonatkozó tárgyalások vannak folyamatban. Ajkán több szociális intézmény is létesül, mert környéke alkalmas arra is, hogy kifejldhessenek itt ezek az intézmények. Egészséges tiszta bako-nyi levegője, tiszta források, erdői, folyócsái vannak és a népelemezésére szükséges vidéke is megvan.

Ajka fejlődése, a krepülő bányák, főleg pedig a padragi szénbánya közlekedése érint minket is, hiszen csak egy ugrással Padrag, pláne ha kiépül a vasút is. A padragi szénbánya jó szénével majd lehetővé teszi, hogy ne nélkülözzük a tüzelőanyagot úgy, mint ma, amikor a rejtettő — a tüzelőanyagot — főleg a szén.

Megbízható híreket kaptunk arról, hogy a Szombathely mellett Olad, Sz. Óudód, Torony, Dozmat és Bóc ú. k. vidékek határában eltérő-hegyes vonulat alatt ugyancsak széntelepek vannak. Több jel mutat erre. Ezen a vidéken történt kutatásokkal szénre bukkantak, sokhelyen a föld színétől alig méterre előkerülnek nagyobb szénbányák, melyeket az ottani lakosság tüzelésre igen jó eredménnyel felhasznál. Az őslimes óndósi ősi nyok évek óta ennek a vidéknek a szénével tüzelnek — assák, vésik a domboldalakat.

A megindult vizsgálat megállapította, hogy ezen a vidéken tényleg értékes vannak a földben, csak ki kell azokat aknázni. Igen közel fekvő, hogy Szombathely környékén a varpalotki szénhez hasonló jó szén bányasznek ki a vasi föld gyomrából.

Ahogy a jelekből látjuk, a magyar földnek még a mai napig ismeretlen kincsei kerülnek elő, pedig az igazi kutatás még sem indult, ezeket a széntelepeket csak a véletlen hozta napfényre. Mi mindent lehet kivenni a magyar föld mélyéből, mit rejteget a magyar föld — azt majd a kutatás eredménye mutatja meg.

Évekkel ezelőtt szerkesztőségünk a Magyar Földtani Intézetben tárgyalt, hogy olaj és gázkutatás szempontjából forrjak meg a Sághegy-völgyvonalait, a Marcal és a Cínca völgyeit, mert régi tapasztalat szerint itt olajnak, gáznak kell lenni. Igazat is kaptunk, de a próbafúrások a mai napig elmaradtak. Helyette Sopron megyében és Zalában fúrtak, — Zalában igen jó eredménnyel. Ami kézik, nem mulik, erre is rákérülhet a sor. Mi örömlünk a legjobban, ha fúradásunk eredményre vezetne és vidékünk olajjal, földgázzal láthatna.

Csohány József.

Érdekes természettudományi apróságok

50 emelet magas, 100 m. hosszú és 20 m. széles oszlopot tenne ki az a levegőmennyiség — amit egy hatvan éves ember — feltéve, hogy tüdije teljesen ép és egészséges — élete folyamán beletöltene. Ehhez a színterület képzeltetlettel nagymennyiségű levegő beletelezéséhez mindössze 600 millió lélekzettelre van az embernek szüksége

Az egyenlítő vidékén lakó négereknek egy tízedekkel sem melegebb a vérük az Északi sark környéken élő eszkimók vérének.

A vakok városa. Az amerikai Oaraca államban lévő Tilt-pee nevű város arról nevezetes, hogy minden lakója vak. Az itt élő emberek vagy már vakon jönnek a világra, vagy pedig születésük után néhány hónapra vakulnak meg. A Tilt-pee-be jövő idegeneknek már rövid tartózkodás után gyöngülni kezd a látása. Az amerikai orvosok mindent elkövetnek, hogy magyarizációt találjanak erre a tömegvakuási jelenségre, sajnos még ezideig nem koronázta siker fúradásukat.

A méhek is tudnak beszélni. Ake Hanson, svéd tudós, aki egyben szénvédélyes mészés is, érdekes mikrofonos kísérleteket végzett a méhekkel. Megállapította, hogy a méhek azokat a hangokat, amelyek a „G” és a háromvonalas „E” között fekszenek hallják. Ezzel kapcsolatban megfigyelte, hogy egy szabadon lévő királynő beszélgetést folytatott egy bezárt királynővel, továbbá, hogy a viaszsejteken munkálkodó dolgozó méhek egy bizonyos hangra úgy reagáltak, hogy a munkát nyomban és egyszerre, mondhatni vezényezőre abbahagyták.

Mennyi vére van az embernek? Egy német tudós megállapította, hogy vér mennyiség a test súlyával áll arányban és az arány 1:10. A vér mennyiségét a testben a következőképpen osztlik meg: 1/4 rész a szívre, 1/4 rész a májra, 1/4 rész az izomzat körüli részre esik, végül a fennmaradó 1/4 rész megoszlik az agy, a vesze, a lép és a bőr között. Elkezeskor a vér nagymértékben s gyomorba tudul, az agy pedig elvertelenedik. Innen van az, hogy étkezés után az emberen a fúradtság jelei mutatkoznak.

2 drb. használt, jókarban levő vas lyha eladó. Bővebbet a kindóban

Eladó családlházak.
A Széchenyi utcában 2 szobás, új, adómentes, a Petőfi utcában ugyancsak 2 szobás jókarban levő családlházak eladó.

H I R E K

A pannonthalmi főpáti névnapja
Kemenes Krizosztos pannonthalmi főpáti holnap, hétfőn bír meg névnapját. Ez alkalommal a celdömölki apátság templomban hétfőn reggel nyolc-8 órákor hálaadó énekes megemlékezés lesz.

Vátozások a MÁV-üzletvezetésénél. A MÁV-elnök, vitéz nagybágyai Horthy István a szombathelyi üzletvezetés irgalmi és kereskedelmi osztályának vezetőjét, Torkos Antal főfelügyelőt nyugállományba helyezte és a további szolgálat alól felmentette. Torkos Antal utódja a forgalmi és kereskedelmi osztály élén Rikker József főfelügyelő lett, aki egyben Vértess Vilmos István főlet igazgatónak a helyettese is lesz.

Vizont Rikker József osztályfőnök helyettesévé Buday József főfelügyelőt választott ki.

Kitüntetésű csendőrök. A m. kir. III. csendőrkerület parancsnoksága Eöbessy László celdömölki őrs parancsnok, tisztihelyettes és a mel-

lester a Horváth Sándor celdömölki kérész gyilkosainak gyors kérészerítése és a bűntény legapróbb részleteinek pontos kinyomozása körül kifejtett eredményes munkásságukért díszes oklevéllel tüntette ki. — A derék csendőreink kitüntetéseihez mi is őszintén gratulálunk, mert a kitüntetésben dokumentálást látjuk annak, hogy Celdömölk és környékeinek személyei is nagyon biztonságosak jó kezekben van.

Kirandulás. Hetthéssy Jenő dr. járási főszolgabíró Győrökös István celdömölki értekezlettel január 15-ől szociális kiegészítőként a magyarországi körjegyzőséghez kirandult.

Pénzügyi kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Kias József celdömölki malomellenőrt forgalmazódiájukká nevezte ki.

Vasúti igazgatósága Sipos László és Vigh Jenő forgalmi napidíjakokat Rakosrendszerről Celdömölkre helyezte át.

Halálhírek. Nagy János Celdömölki egyik tekintélyes polgára hétfőn délután 84 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Szerdán délután temették nagy részvét mellett. Hét gyermeke és 16 unokája gyászolja.

Hivatalvizsgálat. Hetthéssy Jenő dr. főszolgabíró Solti László vármegyei szemrevételező tanácsos közbenjöttével celdömölki okon és pénteken a városi körjegyzőségénél hivatalvizsgálatot tartott.

Elhunyt fiatal ember. Mizeri Lajos celdömölki horvátbányász hétfő délután 84 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Szerdán délután temették a temető kápolnájából nagy részvét mellett. Szelai, Ott testvére és kiterjedt rokonsága gyászolja.

Egy keményfa hálószoba butor eladó. Cim a kiadóban.

Hirdessen lapunkban!

Kütfüret a Kstolikus Házban. A celdömölki Egyházi Vegyeskar ma délután 5 órákor másodos előadást rendez a Katolikus Ház nagytermében. A másodos Uhlár Gyula igazgató tanfő: A birodalom, melynek nincs határa címmel, míg Horváth Károly dr. esperes-plebános: Kartaus, Schaffhausen és a rajnai víz-esések címmel tart előadást. Ez utóbbi vetélkedés lesz. Közreműködnek még a Vegyeskar tagjai is énekszámokkal és szavalatokkal.

Értesítés! Az állomásfőnökség ez utóm értesíti a nyugdíjas vasutasokat, hogy BBI (társulat igazgatónyvika) a kezelő irodában haladéktalanul vegyék át, mert ellenesetben portósleveleiként fogják kikézesbeníteni.

Uj közgyám Celdömölkön. Pár héttel ezelőtt közöltük, hogy Szecsi János nyug. MÁV. főintéző Celdömölkéről átköltözött Szombathelyre s ezért lemondott a nagyközséknél viselt közgyámi tisztségéről. Helyébe a mult pénteken délután Ajtay Béla dr. szolgabíró előkötével a képviselő-társulat javaslata alapján Sebő Kálmán dr. ügyvédet választották meg egyhangulag.

Halálos szerencsétlenség a bazaltbányában. Kedden kora reggel a nirtelen beálló olvadás következtében megdöbbsentő halálos szerencsétlenség történt a sághegyi bazaltbányában. Röviddel azután, hogy a munkások dolgozhoz kezdtek, Erdélyi János tórkösi illetőségű 50 éves bányamunkás egy magasabb part alatt követeket rakott csillébe, de az olvadás következtében meglazult és sikossa vált part nagy robajjal leszakadt és egy hárommázsás szikla a szerencsétlen Erdélyi János mellére zuhant úgy, hogy a négygyermekes ember nyomban meghalt. Hozzájártozó haza szállították és Tokorcon temették el nagy részvét mellett. A hatóság megállapítása szerint a szerencsétlenségért felelősség nem terheli senkit.

Veszedelemben a dömölki cigányok. A hírtelen beállott hóolvadás következtében a Cincsa patak víz annnyira megáradt, hogy kilépett több helyen a medréből és többszáz hold földet öntött el hullámaival. Az áradás estére még inkább fokozódott benyomult a dömölki faluvégén táborozó Kolompár cigányok földebávját és öszetakólt házaiba is úgyannnyira, hogy a megijedt cigányok a nagyközség tisztóit hívták segítségül. Néha ny ház össo is dőlt, ezért p r osaládot átkellett telepíteni a magassabban fekvő régi kanászházba. Emberéletben ugyan. kár nem esett, de arra rákésztelhetünk, hogy az árvízkarosultó cigányainak még jövő ilyenkor is kéregetni fognak három négy vármegyében a viskóik felépítése javára.

Színház. Vértess Károly színigazgató feladatának fényesen megfelelt. Nagy áldozatokat hozott, amikor a fővárosi színházak másosának legújabb darabjait hozta színré. Elsőrendű szereposztás gondos és izléses rendezés jellemesze az.

Külön kell megemlékeznünk az elsőrendű erőkről, akik valóban művészes alakítást nyújtottak. A celli közönség hideg közönye is kezdett megengedni s az előadások nagy része szép házak előtt pergett le. A heti másos is minden várakozásnak megfelelt, az előadások gondosak és egybevágóak voltak. Ma délután fél 4 órákor »Erzsébet«, este fél 8 órákor pedig a »Fiatalság boldogsága« című operett kerül színré. Mahoz egy hét re búcsuelőadásul »Egy boldog 100-at csinál. Ezele a társulat befejezte előadásait Celdömölkön.

Köszönetnyilvánítás

Mindazon jó rokonok, ismerősök és jóbarátok, akik felejtethetlen búnk, illetve testvérünk

Mizeri Lajos

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, vagy csokrot helyeztek, nagy bánatunkban vigasztaló szavaikkal felkerestek — fogadják bánatos szívünk hálás köszönetét.

Mizeri István és családja.

Gyülekezeti est. A celdömölki gyülekezet ma vasárnap este 6 órai kezdettel az ev. új iskolában gyülekezeti estet rendez.

Lelkészértekezlet. A kemenesaljai ev. egyházmegye lelkészi kara kedden Molitorisz János esperes előkötlete alatt lelkészértekezletet tartott.

Élvmagyarosítás. Gej. kemenesmagasi lakos a belügyminiszter engedélyével Gyimesi-re változtatta családi nevet.

Tavaszi vetőburgonya akció. Értésiti a községi előjáróság a lakoségot, hogy a 100 kat. holdon aluli gazdák számára a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség ntján tavaszi vetőburgonya akció kerül lebonyolításra. Igényelhetők a következő fajták: korai róssa, Gül-baba, őzsi róssa, Éta, Woltmann és Kruger. A leszállított burgonya árát készpénzben kell majd az igénylőknek kifizetniük, míg a tényleges vasuti fuvar költséget a m. kir. növény termelési hivatal viseli. Egy-egy fajtblol egy állomásra szállítható legkisebb mennyiség 50 q. Az igénylőknek q ként 8 pengő előleget kell befizetniük. A részletes kiosztási feltételeket és a vetőburgonyádrát később fogjuk közölni. Az igénylők 8 napon belül a községhez 2 es számú szobájában jelentkezeszenek ösezerítés vágot.

Tyuktenyésztési tanfolyam Alsószágon. Alsószágon Hajós Gyula teli gazdasági igazgató rendezésében megtartott tyuktenyésztési tanfolyam tegnap este zárult be. A tanfolyamnak 120 férfi és nő hallgatója volt, elhatározták, hogy Páparól vörös kistestű fajtyukákat szereznek be, létesítenek továbbá baromfikeltető telepeket, melyek állandó állatorvosi ellenőrzés alatt állanak. Az első telep Szakály Dezső tanítónál és Somogyi Jenőnél létesül.

ELADÓ HÁZ!
Gróf-Tisza István utcai b e r h á z e l a d ó.

Érdeklődni lehet lapunk kiadóhivatalában.

Termények és élelmiszerek termelői, piaci és kiskereskedelmi

legmagasabb árai Celdömölkön

	Termelői (piaci) ár	Keresked. (fogy ár)
Buza jomln	q-ként 22 95 P	
Rozs	q-ként 18 95 „	
Zab	q-ként 20 80 „	
Árpa jóminőségű, takarmányára	q-ként 19 60	
0 tengeri q-ként	20 95	
tengeri zsarok ármerve kicsinyben kg-ként	0 21	0 23 P
Ujtengeri szemes q-ként	18 05	
Ujtengeri (szemes) zsákból kimérve kicsinyben kg-ként	0 19	0 21
Ujtengeri mesterséges szártított q-ként	22 10	
Ujtengeri mest. szártított kicsinyben kg-ként	0 23	0 25
Csövestengeri q-ként	12 70	
Bab fehér legjobb minőségű kg-ként	0 49	0 53
Gyöngybab legjobb minőségű kg-ként	0 51	0 55
Hosszabb legjobb minőségű kg-ként	0 55	0 59
Laposabb legjobb minőségű kg-ként	0 57	0 61
Fürjbab gömbölyű leg. minőségben kg-ként	0 57	0 61
minőségben kg-ként	0 55	0 59
Tarkabab legjobb minőségű kg-ként	0 47	0 51
Vegyesbab legjobb minőségben kg-ként	0 47	0 51
Lence legjobb minőség nagyszemu kg-ként	0 75	0 88
Lence legjobb minőség középszemu kg-ként	0 63	0 76
Lence legjobb minőség kissezemu kg-ként	0 53	0 66
Zöldborsó leg. minőség (Expressz) kg-ként	0 24	0 30
Köleakása kg-ként	1 —	0 84
Tej, teljes lit-ként	0 24	
Tejfel lit-ként	1 —	
Tehéntúró étk. kg-ként	0 40	
Vaj pasztórozott csomagolt kg-ként		5 10
Vaj főző kg-ként	4 40	4 40
Piaci írósvaj kg-ként	4 20	4 20
Tojás, friss kg-ként	2 70	2 70
Tojás f.iss drb-ként	0 14	0 14
Tojás meszes drb-ként	0 12	0 12
Mák kg-ként		2 60
Dióbeli feles (csemege) kg.		5 50
Dróbel elsőrendű kg-ként.		5 20
Méz pergetett	2 —	2 40
Vöröshagyma I. rendű kg-ként		0 36
Fokhagyma kg-ként		0 80
Fejeskáposzta kg-ként		8 10
Savanyítottkáposzta kg-ként		0 38
Kenyér egységes buzakenyér kg.		0 40
Péküstmenny drb-ként		0 05
Zsír, elsőrendű olvajtott kg.		2 32
1 perlit kg-ként		2 32
Háj kg-ként		2 3
Zsírzszalonna bőrel kg-ként		2 2
Szórt szalonna kg-ként		2 24
Szertészárj bennelév csonttal kg		2 20
Szertészomb. lapocka bentlív csonttal kg-ként		2 20
Szertésárja bentlív csonttal kg.		2 20
Köröm kg-ként		0 80
Csontozatlan tej farok kg-ként		
Elsősűtlők kg-ként		1 50
Hátsősűtlők		1 80
Óldalas kg-ként		1 20
Tüdő, szív, lép, nyelv kg-ként		2 —
Vese, velő, máj kg-ként		2 —
Paprikás és füstölt szalonna kg.		2 60
Füstölt kolbász, friss (tisza sertésbuz) kg-ként		3 30
Füstölt szárazkolbász (tisza sertésbuz) kg-ként		4 40
Füstölt szárazkolbász (kevert sertésbuz-marhahús) kg-ként		2 —
Marhahús bittala (12 kg) kg-ként		1 60
Marhahús csonttal		1 60
Borjúhús, csom, lapocka kg-ként		1 80
Borjúhús pórkötélinek való kg-ként		1 80

Aki az árkormánybiztos által megállapított áraknál magasabb árat kéri, vagy fizet, büncselekedényt követ el, és a törvény szerint büntetettik.

Hirdetéseket felveszünk!

ELADÓ

Celldömölkön a Sági utcában 3 szobás, adómentes, pincés, redőnyös ablaku, villaszert

családi ház.

Gazdasági előadás. Hajós Gyula, a celldömölki mezőgazdasági szakiskola igazgatója a Vasutas Kör nagyerőműjében február hó 10-11-15-ig a korszerű baromfienyésztésről esti tanfolyamot tart. Az előadások kezdete este 6 óra. A tanfolyam díjmentes. Hívatványzatot és a vendégeket szívesen látja a tanfolyam előkegye.

Benyomta az IBUSz ablakát. A múlt pénteken kora reggel, amikor a celldömölki állomás II. osztályú várterében senkies tartózkodott, Weinacht József 26 éves bécsi tanfolyamos várterem felől benyomta az őv. Tarr Istváné kezelése alatt levő IBUSz-betel ablakát s az így támadt nyíláson keresztül ellopott a főközlő 2 pengő körüli aprópénzt és az asztalról különböző cukorkákat. Tár né feljelentésére a csendőrség azonnal nyomozást indított és a III. osztályú várteremben tartózkodó Weinachtot is igazoltatta. A bűncselekmény rövidesen beismerte, hogy Németországba akart szökni, de mivel elfogyott a pénze, benyomta az IBUSz ablakát abban a reményben, hogy ott sok pénzt talál. A csendőrség letartóztatta és beszállította a szombathelyi törvényszék fogházába.

A találékony szerelmes. Szirmai Béla bankigazgató gépirásos levelet kapott. A levél megdöbbentette: egy ismeretlen írt neki s röviden közölte vele, hogy Éva leányát Sapi Tamás festőművész paszartói villájából látta kijönni. Lehetséges, hogy modelt állt volna a lány? — kérdi gúnyosan a levélíró. Ezzel a levélrel indul meg Dóczy Ferenc kis regényének cselekménye. A találékony szerelmes című szellemes és lebilincselő könyvben. A könyv az "Érdekes Regények" — Róptében a világ körül című sorozatban jelent meg. Érdekes, izgalmas, kalandos, szerelmi regény, finom tollal megírva: sem tudja letenni, aki olvassa. A Magyar Népművelők Társasága kiadásában megjelent "híhetetlenül olcsó regény-sorozat" mindegyik kötete igen sokrakat olvasható. Még vonzóbbá teszi a mélynyomása képes resz, amely a világ minden tájáról érdekes híreket közöl. A kötetek ára 10 fillér: kettőnként jelenik meg új kötet, érdekes, izgalmas tartalommal.

Változó idők — változó kertészeti formák. Erdélyi és Nóvay-telepek és Kertészeti legények és nők. Ezeket köztől még a sikeres gyümölcs-telepek alapelveiről, az elfogyott szőlőbarkokról, a várható tavaszi herényőjárásról, a gyümölcsösök jövődelmezéséről, a január eleji ömlesztéséről, új szőlőtelepítés engedélyezéséről, a jó gyümölcsfakörmorről, a vízben álló gyümölcsfakörmőről, a kái, szines gyümölcsöket is közöl szaklapból a "Nővényedtem" kiadóhivatala (Budapest, VI. Arénastr. 84/c) egy alkalommal a lapra való hivatkozással díjtalanul küld motatványzatot.

Az 1941. évre szóló mezőgazdasági munkabérek megállapítása I

Az országos és vármegyei munkabérmegállapító bizottság vizsgálat tárgyává tette ügyszólván az Országos mezőgazdasági munkanemeket és határozatában megszabta a munkásoknak fizetendő legkisebb munkabéreket. A meghatározat szerint Vármegye területén 1941. december 31-ig az alábbi legkisebb munkajárandóságok lesznek érvényben:

A munkások 3 csoportba tartoznak. Elsősztályú munkás az a férfi, aki 19. évét betöltötte és nehéz munka kifejtésére képes. Másodszályú munkás a nő 17—55 év között, a férfi 16—19 év között és végül a nehéz munkára nem képes 19 évnél idősebb férfi is. Harmadosztályú munkás a férfi 18. a nő 17 éven alul, illetőleg a férfi 60 és a nő 55 éven felül.

Napszámber helyett orabért állított meg a bizottság. Az I. osztályú munkás órábéré: 12 kg. búza, illetve 24 fillér, a II. osztályú munkás órábéré 0.9 kg. búza, illetve 18 fillér, a III. osztályú munkás órábéré 0.7 kg. búza, illetve 14 fillér. Az órabérek élelmezés nélkül értendőek. Ha a búza ára emelkedik, akkor emelkedik az órabér is.

Élelmezés esetén mind a három osztályú munkásnál a napszámber naponta 90 fillér vonatkozik. Permetezésért, kézi műtrágyaszórást és szakoláért a fenti órabéreknél 25 százalékkal magasabb órabér fizetendő. Az élelmezést teljesített szakoláért óratöbblet nem jár.

Munkaszüneti napokon végzett napszámismunkásoknak az órabérnél 25 százalékkal magasabb órabér fizetendő.

Aratási és cséplési munkabérek

Aratás, bordan és asztalolás együttes munkájáért megállapított legkisebb munkabér:

a) részber esetében: élelmezés mellett, jobb termőképességű földön a termény és a szalma 12. részénél, gyengébb termőképességű földön a termény és a szalma 11. részénél, gyengébb földön 10. részénél kevesebb nem lehet.

b) szakmárbár esetében: katasztrális holdanként élelmezés mellett jobb termőképességű földön 90 kg., gyengébb termőképességű földön 80 kg. gabonánál, élelmezés nélkül jobb földön 100 kg., gyengébb földön 90 kg. gal

Jobb termőképességűnek az a 10 év számú, amelyen az utolsó 5—10 év átlagos állományának 50% a V. osztályú, ahol nem éri el, az a föld gyengébb termőképességűnek számít. Ha a munkások és a munkaadók a föld minőségére vonatkozólag nem tudnak megegyezni, a vármegyei gazdasági felügyelőség dönti el a vitát.

Az arató köteles a tarlót felgerbereztetni, a megázott kereszteteket újra rakni és szarogatni. A kaparékából is részt kap a munkás. Az aratókeresetből páros aratás esetén; a kaszás kétharmadrészt, a marokasodó egyharmad részt kap. Egy kaszára 10

katasztrális holdnál nagyobb terület learatása nem juthat.

Ha a munkaadó gépeket állít be, az aratóknak katasztrális holdanként kéveköti aratógépet másfél napot, marokrázó aratógépet pedig egy na-

gépvel learatott terület után is megkapják a teljes részt. Lófogatú gereblye egy napi munkájáért két férfi-napszámot követelhet a munkaadó.

A cséplés és kalozás munkájáért megállapított legkisebb munkabér élelmezés mellett, a szem 3.5 százaléknál élelmezés nélkül pedig a szem 4 százaléknál kevesebb nem lehet.

A munkaadó köteles cséplőgépet díjtalanul a munkások rendelkezésére bocsátani a szalmas aratórészt előző pelesére, ilyenkor a munkaadó adja a gépért, a földi, kenő- és tüzelőanyagot, a munkaerőt az aratók szolgáltatják, akiknek aratórészkeresetük után cséplőrészt nem jár.

A munkaadó a munkások szalma-járandóságát megválthatja. A megváltási összeg nem lehet kevesebb 1 mázsa őszi szalmaért 5 kg., 1 mázsa tavaszi szalmaért pedig 8 kg. buszával. Abban az esetben, ha a gabonát nem hordják keresztbe vagy ha más ok miatt a termelt szalma mennyiségét nem lehet megnyugtalan megállapítani, minden 100 kg. szemre 200 kg. őszi szalma, illetve 160 kg. tavaszi szalma számítandó, mint legkisebb mennyiség.

Az élelmezés naponta és szemé-lyenként: 70 dkg. kenyérliszt, 35 dkg. liszt, 7 dkg. bna, 3 dkg. zsír, 8 dkg. só, 10 dkg. bab, 50 dkg. burgonya, fél liter tej, vagy leves, másfél deci ecet és 4 fillér fűszerpénz. A munkaadó adja a szakcsapot és a főzéshez szükséges tüzelőt.

A gazdasági cselédek bére

Az egészéves éves gazdasági cselédek részére megállapított és 1941. április 1-től érvényes konvenció a következő: 16 q gabona, 1600 négy szögöl szántóföld és 200 négyzögöl kertföld, 1 telebentartás, a hely: szokas- nak megfelelő tartáson és a téhen tartást a munkaadó megválthatja napi egy liter tej alapjárandósággal, ezenfelül a 8. gyermektől kezdve

liter tej jár, a gyermek 12. életévének betöltéséig. A cselédtek részére istállóról, alomszalmáról és pasztorról a munkaadó gondoskodik, legelőről, megfelelő apállatról és teleköltség erejéig kanászról. Azonfelül járandóság: 6 örméter magasba és 8 szekér ága, vagy 8 örméter dorongja és két szekér ága vagy 12 örméter kemény botla, vagy 18 q darabosszén és 2 szekér ága. Só járandóság: 24 kg. ost a munkaadó megválthatja. Kézpénzjárandóság: évi 60 pengő és lakás.

A 16 éven felüli nehéz munkára képes legény háromnegyed konvenciót kap, fizetése napi 1 liter tej és az egészéves éves gazdasági cseléd részére megállapított konvenciónak háromnegyed része, kivéve a lakást,

a téhen sertés és baromfitartást. A gazdák konvenciója 80 százalékkal magasabb a cselédek konvenciójánál, az iparosok konvenciója pedig 15 százalékkal magasabb.

Külföldön megállapította a mezőgazdasági cukorrépa, takarmányrépa, tengeri, réti széna, sarijú, szántóföldi takarmánynövények, sommás és szőlőmunkások, továbbá a szakképzett kertészek, kertimunkások és a fakitermelésre vonatkozó legkisebb munkabéreket is, amelyeket a jövő heti számunkban majd ismertetni fogunk.

Élénk érdeklődés mellett folynak az Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Ötvenedik Tenyész-

Közöltük már, hogy a magyar gazdasági élet megismertető nagy eseményét: az országos mezőgazdasági kiállítást és tenyészállatvásárt idén március 29-101 április 6-ig, a husvétot megelőző héten tartják meg. A mezőgazdasági kiállítás és vele kapcsolatos tenyészállatvásár megrendezésének a mai rendelkezési viszonyok között fokozott jelentősége van, nemcsak azért, mert a magyar mezőgazdaság nemzetfenntartó jelentőségű szemlélteti, hanem azért is, mert évről évre jelentősebb szerepet játszik a köztenyészésnek megfelelő apállatokkal való elátásában és így az állattenyésztés minőségének fejlesztésében a tenyésző kis és nagyobb gazdák anyagi boldogulásában. Ebből a szempontból fokozott jelentőséghez jut a tenyészállatvásár a keletmagyarországi és erdélyi részek visszakapcsolása következtében, mert ezek minőségileg is erős javításra szoruló állattenyésztés részére a nagy számban hiányzó apállatok jelentős részét itt fogják beszerezni.

A kiállítás alkalmat nyújt arra is, hogy a kiállító tenyésztők újabb tenyészési eredményeiket az egész ország előtt bemutassák és egymással versenyezzenek. A nemcsa versenyés ösztönöz hatása örvendetesen nyilatkozik meg már az eszévi kiállítás előkészületei során is. A tenyészállatbejelentések január 6-án lejárt határidejéig az ország összes jeles tenyésztői és a népies tenyészet nevesebb körzetei olyan nagy számban jelentették be részvételüket, hogy a bejelentett állatok száma jelentősen meghaladja az istállók befogadó képességét. Növekedő számban jelentek már a visszacsatolt felvidéki és kárpataljai területeknek a szervezett tenyészési munkába bekapcsolódtatott állattenyésztői. Végleges adatokat a kiállításra elfogadott tenyészállatok számáról még csak a minőségügyi felügyelőség után lehet majd közölni, s úgy nyos, hogy a jubileumi tenyészállatvásár is a kiállítás keretében fog megrendezést.

A budapesti tenyészállatvásáron előreláthatóan élénk kereslet lesz a jó apállatok iránt. A szűkegyletet növeli a visszacsatolt területek vásárlásainak fokozott bekapcsolódása is. Az apállatok jelentős részének pótlásáról gazdánk a tenyészállatvásár megátoltat anyagából kívánunk gondoskodni.

Készült DINKGREVE NÁNDOR könyvnyomdájában, Celldömölk